

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Н.Є. Василевська

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ І
РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ
«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК»**

(для студентів 3 курсу денної форми навчання
напряму підготовки 6.030504 – «Економіка підприємства»)

Харків ХНАМГ 2010

Програма навчальної дисципліни і робоча навчальна програма з дисципліни «Бухгалтерський облік» для студентів 3 курсу денної форми навчання напрямку підготовки 6.030504 – «Економіка підприємства» / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва; уклад.: Н.Є.Василевська – Х.: ХНАМГ, 2010. – 15 с.

Укладач: Н.Є. Василевська

Програми побудовані за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Рецензент: проф., д.е.н. Т.В. Момот

Рекомендовано кафедрою обліку і аудиту
(протокол № 1 від 29.08.09 р.)

ЗМІСТ

Стор.

ВСТУП.....	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни.....	4
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	5
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	5
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	6
1.5. Анотації програми навчальної дисципліни.....	7
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямками підготовки та видами навчальної роботи.....	8
2.2. Зміст дисципліни.....	8
2.2.1. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями.....	9
2.2.2. Лекційний курс.....	9
2.2.3. Практичні заняття.....	10
2.2.4. Індивідуальні заняття.....	11
2.2.5. Самостійна навчальна робота студента.....	11
2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	12
2.4. Інформаційно-методичне забезпечення.....	14

ВСТУП

Дисципліна «Бухгалтерський облік» за освітньо-професійною програмою має статус нормативної.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

- ГСВО МОН України «Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра за спеціальностями напряму 0501 – «Економіка і підприємництво», 2006.

- ГСВО МОН України «Освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалавра спеціальності 6.050100 – «Економіка підприємства», 2004.

- СВО ХНАМГ Навчальний план підготовки бакалавра напряму підготовки 6.030504 – «Економіка підприємства», Харків, 2007.

Програма ухвалена кафедрою обліку і аудиту (протокол № 1 від 29.08.09 р.)

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

1.1.1. Мета та завдання вивчення дисципліни: формування системи знань з теорії та практики ведення бухгалтерського обліку на підприємствах. Вивчення методів раціональної організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах на підставі використання прогресивних форм і національних стандартів; набуття навичок опрацювання і використання облікової інформації в управлінні.

1.1.2. Предмет вивчення у дисципліні: методологія і методика ведення бухгалтерського обліку на підприємстві.

1.1.3. Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення даної дисципліни	Перелік дисциплін, вивчення яких безпосередньо спирається на дану дисципліну
Логіка	Економічний аналіз
Політична економія	Статистика
Інформатика і комп'ютерна техніка	Фінанси підприємства
	Оподаткування підприємств
	Потенціал підприємства: формування і оцінювання

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль. Бухгалтерський облік (5/180)

Змістовий модуль (ЗМ) 1. Бухгалтерський облік: економічна сутність, предмет і метод

1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку, його предмет і метод
2. Бухгалтерський баланс
3. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис
4. Оцінювання та калькуляція
5. Документація та інвентаризація, техніка і форми бухгалтерського обліку

Змістовий модуль (ЗМ) 2. Облік активів, капіталу та зобов'язань підприємства

6. Облік необоротних активів
7. Облік запасів
8. Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості
9. Облік фінансових інвестицій
10. Облік власного капіталу
11. Облік зобов'язань
12. Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу

Змістовий модуль (ЗМ) 3. Облік витрат, доходів і фінансових результатів підприємства

13. Облік витрат діяльності підприємства
14. Облік доходів і фінансових результатів
15. Фінансова звітність

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння та знання (за рівнями сформованості)	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері
1. Групування господарських засобів за складом і джерелами утворення. 2. Складання бухгалтерського балансу. 3. Дотримання правил оформлення та зберігання бухгалтерських документів. 4. Використовування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій, а також Інструкції щодо його застосування.	Виробнича	Виробнича Організаційна

Вміння та знання (за рівнями сформованості)	Сфери діяльності (виробнича, соціально- виробнича, соціально- побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері
5. Розуміння господарських процесів, операцій, ситуацій, які трапляються в процесі ведення бухгалтерського обліку. 6. Складання та розкриття змісту бухгалтерських проведення до окремих господарських операцій. 7. Облікові засади активів, капіталу та зобов'язань підприємства. 8. Облік витрат, доходів і фінансового результату. 8. Складання фінансової звітності.	Виробнича	Виробнича Організаційна

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України. – К., 16 липня 1999 року, № 996-XIV.
2. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку
3. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку. Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 24 травня 1995 року, № 88.
4. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. / Затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291 та зареєстрований у Міністерстві юстиції України 21.12.99 за № 892 / 4185.
5. Інструкція про використання плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. / Затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291 та зареєстрована у Міністерстві юстиції України 21.12.99 за № 892 / 4185.
6. Бухгалтерський облік: Навч. пос. / За заг. ред. Вериги Ю.А. – К.: Центр учової літератури, 2008, - 396 с.
7. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. – К.: Знання, 2004, - 447 с.
8. Теория бухгалтерского учета. Учебник для студ. экон. спец. вузов I-IV уровней аккредитации. / Нар. Укр. акад.; Авторы: А.Ф. Кондратьева и др., Под общ. ред. А.Ф. Кондратьевой. – Харьков: Фолио, 2002. – 271 с.

1.5. Анотації програми навчальної дисципліни

Анотація

Бухгалтерський облік

Мета вивчення дисципліни: формування системи знань з теорії та практики ведення бухгалтерського обліку на підприємствах. Визначення економічної сутності бухгалтерського обліку, загальне ознайомлення з національними та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку, вивчення методологічних і методичних прийомів щодо ведення бухгалтерського обліку на підприємствах.

Аннотация

Бухгалтерский учет

Цель изучения дисциплины: формирование системы знаний по теории и практике ведения бухгалтерского учета на предприятиях. Определение экономической сущности бухгалтерского учета, общее ознакомление с национальными и международными стандартами бухгалтерского учета, изучение методологических и методических приёмов для ведения бухгалтерского учета на предприятиях.

Annotation

Accounting

Purpose of study of discipline: forming of the system of knowledges on a theory and practice of conduct of record-keeping on enterprises. Determination of economic essence of record-keeping, general acquaintance with the national and international standards of record-keeping, study of methodological and methodical receptions for the conduct of record-keeping on enterprises.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Розподіл обсягу навчальної роботи студента за напрямами підготовки та видами навчальної роботи

Напрямок підготовки, спеціальність, спеціалізація (шифр, аббревіатура)	Всього, кредит/ /годин	Триместр (и)	Години								Екзамен (триместр)	Залік (триместр)
			Аудиторні	у тому числі			Самостійна Робота	У тому числі				
				Лекції	Практичні заняття	Лабораторні заняття		Контр.роб	КР	РГЗ		
6.030504 – «Економіка підприємства» (ЕПМГ, ЕБП)	5/180	9	77	33	44	–	100	–	–	20	9	–

2.2. Зміст дисципліни

Модуль. Бухгалтерський облік (5/180)

Змістовий модуль (ЗМ) 1. Бухгалтерський облік: економічна сутність, предмет і метод 1 /36

1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку, його предмет і метод
2. Бухгалтерський баланс
3. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис
4. Оцінювання та калькуляція
5. Документація та інвентаризація, техніка і форми бухгалтерського обліку

Змістовий модуль (ЗМ) 2. Облік активів, капіталу та зобов'язань підприємства 3/108

6. Облік необоротних активів
7. Облік запасів
8. Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості
9. Облік фінансових інвестицій
10. Облік власного капіталу
11. Облік зобов'язань
12. Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу

Змістовий модуль (ЗМ) 3. Облік витрат, доходів і фінансових результатів підприємства 1/36

13. Облік витрат діяльності підприємства
14. Облік доходів і фінансових результатів
15. Фінансова звітність

2.2.1 Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Модулі та змістові модулі	Всього, Кредит/годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Пр.	СРС	Підсумк. контр.
Модуль. Бухгалтерський облік	5/180	33	44	100	3
ЗМ 1. Бухгалтерський облік: економічна сутність, предмет і метод	1/36	10	12	26	—
ЗМ 2. Облік активів, капіталу та зобов'язань підприємства	3/108	16	26	40	—
ЗМ 3. Облік витрат, доходів і фінансових результатів підприємства	1/36	7	6	14	—
РГЗ	—	—	—	20	—
Підсумковий контроль	—	—	—	—	3

2.2.2 Лекційний курс

Зміст	Кількість годин
	6.030504
1	2
ЗМ 1. Бухгалтерський облік: економічна сутність, предмет і метод	10
Тема 1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку, його предмет і метод	2
Тема 2. Бухгалтерський баланс	2
Тема 3. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис	2
Тема 4. Оцінювання та калькуляція	1
Тема 5. Документація та інвентаризація, техніка і форми бухгалтерського обліку	3
ЗМ 2. Облік активів, капіталу та зобов'язань підприємства	16
Тема 6. Облік необоротних активів	3
Тема 7. Облік запасів	3
Тема 8. Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості	2
Тема 9. Облік фінансових інвестицій	2
Тема 10. Облік власного капіталу	2

1	2
Тема 11. Облік зобов'язань	2
Тема 12. Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу	2
ЗМ 3. Облік витрат, доходів і фінансових результатів підприємства	7
Тема 13. Облік витрат діяльності підприємства	2
Тема 14. Облік доходів і фінансових результатів	3
Тема 15. Фінансова звітність	2
Разом	33

2.2.3. Практичні заняття

Зміст	Кількість годин
	6.030504
ЗМ 1. Бухгалтерський облік: економічна сутність, предмет і метод	12
Тема 1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку, його предмет і метод	4
Тема 2. Бухгалтерський баланс	2
Тема 3. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис	3
Тема 4. Оцінювання та калькуляція	1
Тема 5. Документація та інвентаризація, техніка і форми бухгалтерського обліку	2
ЗМ 2. Облік активів, капіталу та зобов'язань підприємства	26
Тема 6. Облік необоротних активів	6
Тема 7. Облік запасів	6
Тема 8. Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості	4
Тема 9. Облік фінансових інвестицій	2
Тема 10. Облік власного капіталу	2
Тема 11. Облік зобов'язань	2
Тема 12. Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу	4
ЗМ 3. Облік витрат, доходів і фінансових результатів підприємства	6
Тема 13. Облік витрат діяльності підприємства	2
Тема 14. Облік доходів і фінансових результатів	2
Тема 15. Фінансова звітність	2
Разом	44

2.2.4. Індивідуальні завдання.

При вивченні даної дисципліни навчальним планом передбачено виконання розрахунково-графічного завдання (РГЗ). РГЗ виконується згідно з «Методичними вказівками до практичних занять та самостійної роботи студентів 2 курсу з дисципліни "Бухгалтерський облік" (для студентів денної форми навчання, за напрямом 0501 "Економіка і підприємництво")».

Метою РГЗ є поглиблення теоретичних знань студентів щодо складання бухгалтерських проведення до господарських операцій, Оборотної відомості та балансу промислового підприємства.

РГЗ запропоновано для виконання у розрізі 10 варіантів. Воно є комплексним і складається з двох взаємопов'язаних частин. У першій частині завдання студент складає початковий баланс умовного промислового підприємства та опрацьовує бухгалтерські проведення за наведеними господарськими операціями, у другій – складає Оборотну відомість підприємства та його кінцевий баланс. Вирішення всього комплексу завдань РГЗ є послідовним – тільки на основі отримання результатів рішення по одному з етапів слід переходити до виконання наступного його етапу.

Обсяг у годинах - 20.

2.2.5. Самостійна навчальна робота студента

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння матеріалом дисципліни, засвоєння необхідних умінь і навичок у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Під час такої роботи використовується навчальна і спеціальна література, нормативно-правові акти України, тексти лекцій тощо.

Специфічною формою самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань у вигляді розв'язування задач, аналізу ситуацій, написання рефератів тощо.

Розподіл часу самостійної роботи

Зміст	Кількість годин
	6.030504
ЗМ 1. Бухгалтерський облік: економічна сутність, предмет і метод	26
Тема 1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку, його предмет і метод	4
Тема 2. Бухгалтерський баланс	8
Тема 3. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис	6
Тема 4. Оцінювання та калькуляція	4
Тема 5. Документація та інвентаризація, техніка і форми бухгалтерського обліку	4
ЗМ 2. Облік активів, капіталу та зобов'язань підприємства	40
Тема 6. Облік необоротних активів	6
Тема 7. Облік запасів	6
Тема 8. Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості	6
Тема 9. Облік фінансових інвестицій	6
Тема 10. Облік власного капіталу	4
Тема 11. Облік зобов'язань	6
Тема 12. Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу	6
ЗМ 3. Облік витрат, доходів і фінансових результатів підприємства	14
Тема 13. Облік витрат діяльності підприємства	4
Тема 14. Облік доходів і фінансових результатів	4
Тема 15. Фінансова звітність	6
РГЗ	20
Разом	100

2.3. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Види та засоби контролю		Розподіл балів, %
Поточний контроль зі змістових модулів		
ЗМ 1.	Тестовий контроль № 1.	15
ЗМ 2.	Тестовий контроль № 2.	30
ЗМ 3.	Тестовий контроль № 3.	15
Підсумковий контроль з МОДУЛЮ		
Екзамен		40
Всього за модулем		100

Критерії підсумкової оцінки на підставі поточного контролю

Кількість балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
більше 90-100 включно	Відмінно	A
більше 80-90 включно	Добре	B
більше 70-80 включно		C
більше 60-70 включно	Задовільно	D
більше 50-60 включно		E
більше 25-50 включно	Незадовільно з можливістю повторного складання	FX
від 0 до 25 включно	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

2.4. Інформаційно-методичне забезпечення

	Бібліографічні описи, Інтернет адреси	ЗМ, де застосовується
	1. Основна література (підручники, навчальні посібники, інші видання)	
1	Бухгалтерський облік: Навч. пос. / За заг. ред. Вериги Ю.А. – К.: Центр учової літератури, 2008, - 396 с.	1,2,3
2	Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. – К.: Знання, 2004, - 447 с.	1,2,3
3	Теория бухгалтерского учета. Учебник для студ. экон. спец. вузов I-IV уровней аккредитации. / Нар. Укр. акад.; Авторы: А.Ф. Кондратьева и др., Под общ. ред. А.Ф. Кондратьевой. – Харьков: Фолио, 2002. – 271 с.	1,2
4	Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік для менеджерів та економістів. – Житомир, ЖІТІ, 2001. – 448 с.	1,2,3
	2. Додаткові джерела	
1	Коваль Л.С. Международные стандарты и теория бухгалтерского учета: Учебно-методическое пособие. – М.: Гелиос АРБ, 2003. 144 с.	2,3
2	Космина Р.М. Бухгалтерський облік: Навч. Посіб. – К.: Вища школа, 2003. – 174 с.	1,2,3
3	Пачоли Л. Трактат о счетах и записях. / Под ред. Я.В. Соколова. – М.: Финансы и статистика, 2001. – 368 с.	1
	3. Методичне забезпечення (Реєстр методичних вказівок, планів семінарських занять, інструкцій до лабораторних робіт, комп'ютерних програм, відео-аудіо-матеріалів, плакатів тощо)	
1	Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи студентів 2 курсу з дисципліни "Бухгалтерський облік" (для студ. ден. форми навчання, за напрямом 0501 "Економіка і підприємництво"). Укл. : Н.Є.Василевська, О.В. Шкурко. – Харків: ХНАМГ, 2006. – 64 с.	1,2
2	Методичні вказівки до виконання практичних занять, самостійної та контрольної робіт з дисципліни "Бухгалтерський облік" (для студентів 3 курсу заочної форми навчання, за напрямом 0501 "Економіка і підприємництво"). Укл.: Н.Є.Василевська, Л.А. Сіробаба, Н.А. Левченко. – Харків: ХНАМГ, 2006. – 64 с.	1,2

Навчальне видання

Василевська Надія Євгеніївна

Програма навчальної дисципліни і робоча навчальна програма з дисципліни
«Бухгалтерський облік» для студентів 3 курсу денної форми навчання напряму
підготовки 6.030504 – «Економіка підприємства»

План 2010, поз. 428 Р

Підп. до друку 27.04.2010 р.

Друк на ризографі

Тираж 10 пр.

Формат 60х84 1/16

Ум. друк. арк. 0,7

Зам. № 6151

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК №731 від 19.12.2001